

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Інститут філології

Кафедра китайської, корейської та японської філології

**ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ІСПИТУ З КИТАЙСЬКОЇ МОВИ
ДЛЯ ВСТУПНИКІВ ДО АСПРАНТУРИ**

Затверджено на засіданні
Вченої ради Інституту філології
Протокол №9 від 23 квітня 2012 р.
Директор Інституту філології
проф. Семенюк Г.Ф.

Обговорено і затверджено на
засіданні кафедри китайської,
корейської та японської філології
28 березня 2012 р.
Протокол № 9

Укладач:
к. філол.н., асист. Демчук Т.В.

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 10.02.13 – „МОВИ НАРОДІВ АЗІЇ, АФРИКИ, АБОРИГЕННИХ НАРОДІВ АМЕРИКИ ТА АВТРАЛІЇ” (КИТАЙСЬКА МОВА)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Вступник до аспірантури з обраної наукової спеціальності повинен володіти знаннями та вміннями, передбаченими програмами курсів та спецкурсів, що читалися протягом навчального періоду (ОКР „бакалавр” та ОКР „магістр”).

Перевірка рівня теоретичних знань із обраної наукової спеціальності здійснюється на основі вимог програм таких курсів: „Теоретична граматики китайської мови”, „Лексикологія китайської мови”, „Стилістика китайської мови”, „Теоретична фонетика китайської мови”, „Історія китайської мови”.

Перевірка рівня знань прикладного характеру із обраної наукової спеціальності здійснюється на основі вимог програм таких курсів: „Практичний курс китайської мови”, „Практика перекладу з китайської мови”.

Джерельною базою є підручники, навчальні посібники, наукові статті та монографії вітчизняних і зарубіжних учених, в яких висвітлено відповідні теоретичні питання або проблеми прикладного характеру.

Виклад матеріалу здійснюється українською мовою.

Форма проведення іспиту – письмова.

Екзаменаційний білет містить такі завдання:

1. Теоретичне питання.
2. Читання та письмовий переклад зі словником, а також лінгво-стилістична інтерпретація уривку з неадаптованого художнього, публіцистичного або наукового китайського тексту (обсяг близько 700 ієрогліфів).
3. Реферування китайською художнього, публіцистичного або наукового українського тексту (обсяг близько 500 ієрогліфів).

Критерії оцінки знань

1. Виклад теоретичного питання.

„Відмінно” – аргументований виклад лінгвістичної теми з посиланням на наукові джерела та з наведенням відповідних мовних прикладів. Дозволяються 1-2 термінологічні помилки.

„Добре” – аргументований виклад запропонованої лінгвістичної теми з посиланням на наукові джерела. Дозволяються 3-4 термінологічні помилки.

„Задовільно” – недостатньо компетентний та мало аргументований виклад лінгвістичної теми. Дозволяється наявність 5-8 термінологічних помилок.

„Незадовільно” – виклад запропонованої лінгвістичної теми не відповідає усталеним у мовознавстві концепціям. Термінологічна та концептуальна некомпетентність.

2. Читання.

„Відмінно” – читання чітке та відповідає фонетичним правилам відтворення звуків та тонів у сучасній китайській мові. Дозволяються 2-3 помилки.

„Добре” – читання з незначними порушеннями фонетичних правил сучасної китайської мови. Дозволяється наявність 4-6 помилок.

„Задовільно” – читання із значним порушенням правил вимови та тонізації, які загалом не впливають на сприйняття текстового матеріалу. Дозволяється 7-8 помилок.

„Незадовільно” – читання з порушенням фонетичних правил, що призводить до повного нерозуміння текстового матеріалу.

Переклад.

„Відмінно” – змістовний та стилістично коректний переклад пропонованого текстового матеріалу літературною українською мовою. Дозволяються 1-2 стилістичні невідповідності.

„Добре” – змістовний та стилістично коректний переклад пропонованого текстового матеріалу літературною українською мовою. Дозволяються 3-4 стилістичні помилки.

„Задовільно” – переклад неповністю коректний, зі стилістичними невідповідностями. Дозволяється наявність 2-3 смислових та 5-6 стилістичних помилок.

„Незадовільно” – переклад, який не відповідає смислу та стилістиці тексту.

3.Реферування.

„Відмінно” – чіткий та коректний реферативний виклад китайською мовою основного змісту пропонованого українського тексту. Дозволяються 1-2 неточності.

„Добре” – коректний реферативний виклад китайською мовою основного змісту пропонованого українського тексту з певними неточностями. Дозволяється наявність 3-5 помилок.

„Задовільно” – реферативний виклад китайською мовою основного змісту пропонованого українського тексту з наявністю 5-6 неточностей у ключових моментах.

„Незадовільно” – некоректний виклад китайською мовою основного змісту пропонованого українського тексту.

Вимоги до реферату

Вступники до аспірантури пишуть реферат, у якому висвітлюють сутність проблематики в обраній для дослідження галузі мовознавства та демонструють рівень володіння лінгвістичною термінологією. Джерелами інформації слугують наукові статті та монографії, написані китайською, українською, російською, англійською та іншими мовами, а також оригінальні твори китайської літератури, періодики тощо. Виклад матеріалу в рефераті здійснюється українською мовою.

ФОНЕТИКА КИТАЙСЬКОЇ МОВИ

1. Фонетична та фонологічна системи мови.

2. Будова апарату мовлення.
3. Звуки мови: фізіологічний (анатоми-фізіологічний), акустичний і функціональний (фонологічний) аспекти.
4. Основні параметри звуку: довжина, висота, чистота, тембр, сила.
5. Історія фонетико-фонологічних досліджень у Китаї.
6. Характеристика складу у сучасній китайській мові.
7. Тон у китайській мові.
8. Система тонів у сучасній китайській мові.
9. Мелодійний малюнок тонів сучасної китайської мови.
10. Втрата тону в потоці мовлення.
11. Зміна тону в потоці мовлення.
12. Транскрибування китайської лексики: історія питання.
13. Китайський фонетичний алфавіт на латинській основі (КФА) – 拼音字母.
14. Традиційна російська транскрипція (ТРТ).
15. Транскрибування китайської лексики українською мовою.
16. Голосні звуки сучасної китайської мови.
17. „Особливі” голосні звуки сучасної китайської мови.
18. Класифікація голосних китайської мови по горизонталі.
19. Класифікація голосних китайської мови по вертикалі.
20. Сонорні приголосні звуки сучасної китайської мови.
21. Шумні зімкнені приголосні китайської мови.
22. Шумні щілинні приголосні китайської мови.
23. Аспірати китайської мови.
24. Непридихові приголосні китайської мови.
25. Фіналі-дифтонги у сучасній китайській мові.
26. Фіналі-трифтонги у сучасній китайській мові.
27. Назалізовані фіналі у сучасній китайській мові.
28. Явище еризації у сучасній китайській мові.
29. Синтаксична структура речення та інтонація.
30. Мелодика речення у сучасній китайській мові.

ГРАМАТИКА КИТАЙСЬКОЇ МОВИ

1. Дослідження граматики в Китаї до 1898 року.
2. Граматика 《马氏文通》 в історії китайського мовознавства.
3. Дослідження граматики китайської мови російськими (радянськими) лінгвістами.
4. Дослідження граматики китайської мови західноєвропейськими фахівцями.
5. Основні поняття граматичної науки.
6. Граматична система китайської мови.
7. Частини мови. Вчення про частини мови у сучасній синології.
8. Критерії класифікації граматичних класів слів у китайській мові.
9. Загальні тенденції та дискусійні питання диференціації частин мови у синологічній практиці.

- 10.Іменники сучасної китайської мови: граматичні та синтаксичні особливості, способи словотвору, класифікація.
- 11.Дієслова сучасної китайської мови: граматичні та синтаксичні особливості, способи словотвору, класифікація.
- 12.Прикметники сучасної китайської мови: граматичні та синтаксичні особливості, способи словотвору, класифікація.
- 13.Прислівники сучасної китайської мови: граматичні та синтаксичні особливості, способи словотвору, класифікація.
- 14.Числівники сучасної китайської мови: граматичні та синтаксичні особливості, способи словотвору, класифікація.
- 15.Рахівні слова сучасної китайської мови: граматичні та синтаксичні особливості, способи словотвору, класифікація.
- 16.Займенники сучасної китайської мови: граматичні та синтаксичні особливості, класифікація.
- 17.Вибуки та звуконаслідування сучасної китайської мови: граматичні, синтаксичні та морфологічні особливості, класифікація.
- 18.Прийменники сучасної китайської мови: граматичні та синтаксичні особливості, класифікація.
- 19.Сполучники сучасної китайської мови: граматичні та синтаксичні особливості, класифікація.
- 20.Службові слова сучасної китайської мови: граматичні та синтаксичні особливості, класифікація.

СИНТАКСИС КИТАЙСЬКОЇ МОВИ

1. Словосполучення та речення як одиниці синтаксису.
2. Речення активного та пасивного стану.
3. Типи речень за ознакою комунікативної мети: стверджувальні / заперечні або питальні / непитальні (розповідні, спонукальні та оптативні); за емоційним забарвленням: окличні / неокличні. Види питальний речень.
4. Типи речень за структурною ознакою: прості й складні.
5. Будова простого речення у сучасній китайській мові.
6. Способи вираження підмета у сучасній китайській мові. Група підмета.
7. Способи вираження присудка у сучасній китайській мові. Види присудка. Комплемент ступеню, результату, напрямку, можливості, часу та кількості як член групи присудка.
8. Способи вираження додатку у сучасній китайській мові. Види додатку.
9. Способи вираження означення у сучасній китайській мові.
- 10.Способи вираження обставини у сучасній китайській мові. Види обставини.
- 11.Однорідні члени речення.
- 12.Класифікація речень за типом присудка.
- 13.Складне речення сучасної китайської мови.
- 14.Складносурядні речення сучасної китайської мови.
- 15.Складнопідрядні речення сучасної китайської мови.
- 16.Знаки пунктуації сучасної китайської мови.

ЛЕКСИКОЛОГІЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ

1. Основні етапи розвитку китайського мовознавства.
2. Характерні риси китайської лінгвістичної традиції.
3. Предмет та завдання лексикології.
4. Основні характеристики слова у китайській мові. Слово і морфема. Складне слово та словосполучення.
5. Тенденції розвитку китайської лексики.
6. Способи словотвору у сучасній китайській мові: словоскладання, напівафіксація, афіксація, редуплікація, морфемна контракція, транспозиція.
7. Словоскладання як основний спосіб словотвору у сучасній китайській мові. Атрибутивна, копулятивна, дієслівно-об'єктна, результативна та суб'єктно-предикативна моделі.
8. Семасіологічна характеристика слова. Лексичне значення слова. Основні типи лексичних значень. Шляхи семантичного розвитку. Види вторинних значень.
9. Моносемія та полісемія.
10. Синонімія. Джерела синонімії. Класифікації синонімів. Синонімічні ряди: домінанта та особливості структури.
11. Антонімія. Джерела антонімії. Класифікація антонімів.
12. Омонімія. Джерела омонімії. Класифікації омонімів (за походженням та за кількістю складів). Енантіосемія.
13. Омонімія та полісемія.
14. Класифікація словникового складу китайської мови за походженням. Питома та запозичена лексика.
15. Класифікація словникового складу китайської мови за вживанням. Терміни, професіоналізми, жаргонізми, арготизми.
16. Класифікація словникового складу китайської мови за давністю існування. Архаїзми, історизми, неологізми.
17. Фразеологія. Структурно-семантична та функціонально-стилістична класифікації фразеологізмів. Фразеологічна синонімія.

ЛЕКСИКОГРАФІЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ

1. Лексикографія як розділ мовознавства.
2. Класифікації словників у теорії лексикографії.
3. Основні системи розташування мовного матеріалу в словниках китайської мови.
4. Китайська лексикографія доби Цін (秦代) та Хань (汉代).
5. Найдавніший з відомих лексикографічних творів – словник „尔雅”.
6. Словник „方言” – діалектологічне дослідження Стародавнього Китаю.
7. „说文解字” – визначна лексикографічна праця I ст. н. е.
8. Давній етимологічний словник „释名”.

9. „反切” – спосіб запису читання китайських ієрогліфів.
10. Словники рим у лексикографічній традиції Китаю.
11. Лексикографічні тенденції у період XIII–XIV ст.
12. Перші перекладні словники в Китаї.
13. Словник „字汇” у лексикографії Китаю XVII ст.
14. Праця „康熙字典” в історії лексикографії Китаю.
15. Великий етимологічний словник „辞源”.
16. Великий енциклопедичний словник „辞海”.
17. Розвиток лексикографії у Китаї та на Тайвані в другій половині XX ст.
18. Електронні словники у Китаї XXI ст.

СТИЛІСТИКА КИТАЙСЬКОЇ МОВИ

1. Предмет і завдання стилістики.
2. Стилїстика мови й мовлення.
3. Стилїстичні дослідження у Китаї до 1898 року.
4. Теоретичні напрацювання зі стилїстики вїтчизняних та їноземних лїнгвістів у XX – XXI ст.
5. Стилїстична фонетика, морфологїя, лексикологїя, семасїологїя.
6. Стилїстичний синтаксис та стилїстика тексту.
7. Основні засади сучасної стилїстики: синонїмїя, образнїсть, стилїстична норма та вїдхилення вїд неї, конотацїї, поняття виразного засобу, стилїстичного прийому та стилїстичного контексту.
8. Стилїстичні ресурси китайської мови.
9. Визначення функціонального стилю.
10. Стилїстична диференцїацїя сучасної китайської мови.
11. Публїцистичний стиль: лексико-фразеологїчні та граматичнї особливостї.
12. Науково-технїчний стиль: лексико-фразеологїчні та граматичнї особливостї.
13. Офїційно-дїловий стиль: лексико-фразеологїчні та граматичнї особливостї.
14. Художнїй стиль: лексико-фразеологїчні та граматичнї особливостї.
15. Розмовний стиль: лексико-фразеологїчні та граматичнї особливостї.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛїТЕРАТУРИ

1. Алексахин А.Н. Структура слога китайского языка как проявление системообразующих свойств согласных и гласных // Вопросы языкознания. – 1990. – № 1. – С.72-88.
2. Алексахин А.Н. Теоретическая фонетика китайского языка. – М.: Восток-Запад, 2006. – 204с.
3. Алексахин А.Н. Алфавит китайского языка путунхуа. Буква. Фонема. Звук. Слог: для начинающих и продолжающих изучать китайский язык. – М.: Восток-Запад, 2008. – 96с.

4. Антонян К.В. Морфология результативных конструкций в китайском языке. Научное издание. – М.: Муравей, 2003. – 270с.
5. Апресян Ю.Д. Лексическая семантика. Синонимические средства языка. – М.: Наука, 1974. – 367с.
6. Ардентов Б.П. Общее языкознание. История лингвистики. – Кишинев, 1970. – 190с.
7. Булыгина Л.Г. Типичные фонетические ошибки и некоторые пути их исправления // Вестник Московского университета. Серия 13. Востоковедение. – 1997. – № 2. – С. 38-43.
8. Ван Ли. Части речи // Новое в зарубежной лингвистике: Языкознание в Китае. – М., 1989. – Вып. 22. – С. 37-53.
9. Ван Ляои. Основы китайской грамматики. – М.: Изд-во иностр. литер. 1954. – 263с.
10. Вовк П. Контрастивний аналіз української мови та мов Сходу за експериментально-фонетичними даними. Зіставлення української та китайської мов. – К., 2007. – 32с.
11. Гончаренко О.М. Особливості словотвору та семантики китайських термінологічних систем // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка: Східні мови та літератури. – 2001. – Вип. 5. – С. 5-8.
12. Гончаренко О.М. Стилїстика сучасної китайської мови. – К.: ВПЦ „Київський університет”, 2005. – 50с.
13. Горелов В.И. Стилїстика современного китайского языка. – М.: Просвещение, 1979. – 192с.
14. Горелов В.И. Лексикология китайского языка. – М.: Просвещение, 1984. – 216с.
15. Горелов В.И. Некоторые вопросы фразеологии китайского языка // Актуальные вопросы китайского языкознания. – М.: Наука, 1988. – С. 153-155.
16. Горелов В.И. Теоретическая грамматика китайского языка. – М.: Просвещение, 1989. – 320с.
17. Готлиб О.М. О базовых классах китайских глаголов // Китайское языкознание. – М., 1996. – С. 33-36.
18. Готлиб О.М. Практическая грамматика современного китайского языка. – М.: Муравей, 2002. – 281с.
19. Гуревич И.С. Хрестоматия по истории китайского языка III-XVст. – М.: Наука, 1982. – 199с.
20. Гурьян Н.В. Словарь „Эръя” и традиционная китайская филология 训诂学 // Изучение и преподавание иностранных языков в аспекте взаимодействия культур: Матер.междунар.науч.конференции. – Уссурийск: Изд-во УГПИ, 2004. – С.14-19.
21. Гурьян Н.В. К вопросу об истоках китайской лексикографической традиции // Языковое образование в аспекте взаимодействия культур:

- Материалы II междунар.научно-практ.конференции. – Уссурийск: Изд-во УГПИ, 2007. – С.20-27.
- 22.Гурьян Н.В. К вопросу об истории происхождения древнейшего китайского словаря „Эръя” // Известия РГПУ им. А.И.Герцена. – 2008. – №38 (82). – С.154-156.
- 23.Гурьян Н.В. Проблемы авторства и датировки древнейшего китайского словаря „Эръя” // Вестник МГУ. Серия 13. Востоковедение. – 2009. – №1. – С.86-97.
- 24.Драгунов А.А. Исследования по грамматике современного китайского языка: Части речи. – М.-Л: Изд-во АН СССР, 1952. – 232с.
- 25.Завьялова О.И. Китайская иероглифическая письменность на рубеже третьего тысячелетия // Китайское языкознание: Изолирующие языки: Материалы X международной конференции. – М., 2002. – С. 53-57.
- 26.Задоев Т.П. Краткий очерк системы тонов современного китайского языка // Вопросы китайской филологии. – М.: Изд-во Московского университета, 1963. – С. 191-219.
- 27.Задоев Т.П., Хуан Шуин. Основы китайского языка. Вводный курс. – М.: Наука, 1993. – 271с.
- 28.Зиндер Л.Р. Общая фонетика и избранные статьи. – СПб.: Филологический факультет СПбГУ; М.: Издательский центр „Академия”, 2007. – 576с.
- 29.Златоустова Л.В., Потапова Р.К., Трунин-Донской В.Н. Общая и прикладная фонетика. – М.: Изд-во Московского ун-та, 1986. – 304с.
- 30.Зограф И.Т. Официальный вэньянь. – М.: Наука, 1990. – 330с.
31. Иванов А.И., Поливанов Е.Д. Грамматика современного китайского языка. – М.: Труды ин-та востоковедения им. Нариманова, 1930. – 304с.
- 32.Ильченко Т.И., Хаматова А.А. О синонимическом ряде в современном китайском языке // Общество и государство в Китае. – Ч. 1. – М., 1984. – С. 234-239.
- 33.История лингвистических учений. Древний мир. – Л.: Наука, 1980. – 258с.
- 34.История лингвистических учений. Средневековый восток. – Л.: Наука, 1981. – 302с.
- 35.Йоффе С.Х. О частях речи и частных лексико-грамматических категориях в теории классов лексем // Исследования по китайскому языку. – М.: Наука, 1973. – С. 39-46.
- 36.Карпенко Ю.О. Фонетика і Фонологія сучасної української мови. – Одеса: Чорномор'я, 1996. – 144с.
- 37.Карпович А.Е. Синонимы как проблема лексикографии // Синонимия в языке и речи: Матер. науч. конф. – Новосибирск, 1970. – С. 193-200.
- 38.Касевич В.Б. Фонологические проблемы общего и восточного языкознания. – М.: Наука, 1983. – 296с.
- 39.Кірносова Н.А. Практична граматики китайської мови. Навч. посіб. – К.: ВПЦ „Київський університет”, 2007. – 115с.

40. Кірносова Н.А. Практична фонетика китайської мови: навч. посіб. для студентів першого курсу філологічного факультету. – К.: НАККіМ, 2010. – 96с.
41. Китайская филология (лингвостатистика) / Под ред. С. Б. Кишинского. – Чита, 1974. – 63с.
42. Кондрашов Н.А. Общее языкознание: История языкознания. – М., 1972. – 173с.
43. Конрад Н.И. О национальной традиции в китайском языкознании // Вопросы языкознания. – 1959. – №6. – С. 18-27.
44. Коротков Н.Н. Китайский язык. – М.: Изд-во восточной литературы, 1961. – 134с.
45. Костенко С.О. Словник Шовень в історії розвитку китайської писемності // Вісник КНУ ім. Тараса Шевченка. Східні мови та літератури. – №2. – 1999. – С. 43-46.
46. Кочерган М.П. Загальне мовознавство: Підручник. – К.: ВЦ „Академія”, 2003. – 464с.
47. Кульчицкая И.Б. Две формы существования слова в китайском языке // Актуальные вопросы китайского языкознания. – М., 1992. – С. 45-47.
48. Курдюмов В.А. Курс китайского языка. Теоретическая грамматика. – М.: Цитадель-трейд: Вече, 2006. – 576с.
49. Лайонз Дж. Введение в теоретическую лингвистику / Пер. с англ. В. А. Звегинцева. – М.: Прогресс, 1978. – 543с.
50. Ли Жун. Лу Фаянь и его „Цеюнь” // Новое в зарубежной лингвистике. – Вып. XXII. – М.: Прогресс, 1989. – С. 268-296.
51. Люй Шусян. Очерк грамматики китайского языка (Примечания И.М.Ошанина). – Том I. – М.: Изд-во восточ. лит-ра, 1961. – 266с.
52. Люй Шусян. Очерк грамматики китайского языка (Примечания И.М.Ошанина). – Том II. – М.: Изд-во восточ. лит-ра, 1965. – 350с.
53. Мацаев С.А., Орлов В.Г. Пособие по транскрипции и правописанию китайских слов. – М.: Наука, 1966. – 227с.
54. Михалев А.Б. Общее языкознание. История языкознания. – М.: Флинта: Наука, 2007. – 240с.
55. Никитина Т.Н. Слово в древнекитайском языке: полисемия и омонимия // Актуальные вопросы китайского языкознания: Матер. IV Всесоюз. конф. – М., 1988. – С. 180-183.
56. Обухова Н.В. О специфике распределения многозначности лексических единиц в китайском языке // Учен. зап. Тарт. ун-та. – Тарту, 1986. – Вып. 745. – С. 119-128.
57. Ошанин И.М. О понятийных категориях китайского глагола // Труды Военн. ин-та иностран. яз. – 1945. – № 1. – С. 41-46.
58. Ошанин И.М. О частях речи в китайском языке // Труды Военн. ин-та иностран. яз. – 1947. – № 3. – С. 77-92.
59. Прядохин М.Г. Проблема омонимии и количественная норма слова в китайском языке // Актуальные вопросы китайского языкознания: Матер. IV Всесоюз. конф. – М., 1988. – С. 183-186.

60. Рождественский Ю.В. Понятие формы слова в истории грамматики китайского языка: очерки по истории китаеведения. – М.: Изд-во ИМО, 1958. – 139с.
61. Румянцев М.К. Синтез китайских тонов // Вопросы языкознания. – 1988. – № 1. – С.82-93.
62. Румянцев М.К. Тон и интонация в современном китайском языке. – М.: Изд-во Московского университета, 1972. – 195с.
63. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. – Полтава: Довкілля-К, 2006. – 716с.
64. Семенас А.Л. Лексикология современного китайского языка. – М.: Наука, 1992. – 279с.
65. Семенас А.Л. Лексика китайского языка. – М.: Муравей, 2000. – 314с.
66. Сердюченко Г.П. Китайский язык. – М.: Изд-во восточная литература, 1961. – 1961с.
67. Сердюченко Г.П. Русская транскрипция для языков зарубежного востока. – М.: Наука, 1967. – 367с.
68. Солнцев В.М. Очерки по современному китайскому языку. – М.: Изд-во ИМО, 1957. – 208с.
69. Солнцева Н.В. Парадигматические и синтагматические значения бессуффиксальной формы глагола // Исследования по китайскому языку. – М.: Наука, 1973. – С. 84-97.
70. Софронов М.В. Китайский язык и китайская письменность: Курс лекций. – М.: Восток-Запад, 2007. – 638с.
71. Спешнев Н.А. Китайская филология: Избранные статьи. – СПб.: Изд-во С.-Петербур. Университета, 2006. – 232с.
72. Спешнев Н.А. Фонетика китайского языка. – Л.: Изд-во Ленинградского университета, 1980. – 143с.
73. Сунь Линь. О ритме в китайском языке // Вестник Московского университета. Серия 13. Востоковедение. – 1997. – № 2. – С. 53-57.
74. У Кели. Новое в составлении двуязычных словарей // Новое в зарубежной лингвистике. – Вып. XXII. – М.: Прогресс, 1989. – С. 180-189.
75. Фу Цзыдун. Разграничение и распознавание частей речи // Новое в зарубежной лингвистике: Языкознание в Китае. – М., 1989. – Вып. 22. – С. 108-124.
76. Хаматова А.А. О метонимии как одном из основных типов связи значений в структуре многозначного слова современного китайского языка // II конференция по китайскому языкознанию: Сб. тезисов. – М., 1984. – С. 79-80.
77. Хаматова А.А. О некоторых тенденциях развития лексики современного китайского языка // Актуальные вопросы китайского языкознания: Материалы V Всесоюз. конф. – М., 1990. – С.144-148.
78. Хаматова А.А. К вопросу о тенденциях развития современной китайской лексики // Актуальные проблемы китайского языкознания: Материалы VII Всерос. конф. по кит. языкознанию. – М., 1994. – С.149-150.

- 79.Хаматова А.А. Некоторые тенденции в лексике китайского языка // IV международная конференция по языкам Дальнего Востока, Юго-Восточной Азии и Западной Африки. – М., 1997. – С.69-72.
- 80.Хаматова А.А. О путях развития лексики современного китайского языка // IV научная конференция преподавателей и студентов Восточного института. – Владивосток: Изд-во Дальневост. гос. ун-та, 1999. – С.65-66.
- 81.Хаматова А.А. Современный мир и некоторые тенденции развития лексики современного китайского языка = The contemporary world and some trends in Chinese vocabulary // Китайская традиционная цивилизация и современный мир: Материалы XIV конгр. Европ. Ассоциации китаеведов. – М., 2002. – С. 44.
- 82.Хаматова А.А. Словообразование современного китайского языка. – М.: Муравей, 2003. – 224с.
- 83.Хань Вынь, Ци Мын. Китайская грамматика. – Пекин, 1908. – 165с.
- 84.Цзинь Тао. Когнитивный анализ глагольных форм описания перемещения в современном китайском языке // Китайское языкознание: Изолирующие языки. – М., 2000. – С. 202-207.
- 85.Цзинь Шаочжи. Классификация лексики современного китайского языка // Вестник ЛГУ. – Сер. 2. – 1988. – Вып. 3 (№ 16). – С. 80-84.
- 86.Шмарова Ж.В. К вопросу о глагольном словообразовании (сочинительная модель) // Китайское языкознание: Изолирующие языки. – М., 2000. – С. 213-217.
- 87.Шмарова Ж.В. К вопросу о структуре значения сложного слова в китайском языке (На примере двусложных глаголов, образованных по атрибутивной модели сложения) // Китайское языкознание: Изолирующие языки. – М., 2002. – С. 334-339.
- 88.Шутова Е.И. Сложение значимых моносиллабов как грамматический способ современного китайского языка (на материале класса именных полисиллабов) // Вопросы языкознания. – 1997. – Вып. 1. – С. 58-72.
- 89.Яхонтов С.Е. Категория глагола в китайском языке. – Л.: Изд-во Ленинград. ун-та, 1957. – 181с.
- 90.词汇基础知识 / 徐州师范学院中文系汉语教研室 编. – 南京: 江苏人民出版社, 1983. – 130 页.
- 91.词汇学词典学研究 / 周荐著. – 北京: 商务印书馆, 2004. – 434 页.
- 92.词汇学和词典学问题研究 (论文集) / 刘叔新 著. – 天津: 天津人民出版社, 1984. – 233 页.
- 93.词汇学理论与应用 (二) / 苏新春, 苏宝荣 编. – 北京: 商务印书馆, 2004. – 345 页.
- 94.词汇学新研究: 首届全国现代汉语词汇学术讨论会选集 / 本书编辑组编. – 北京: 语文出版社, 1996. – 258 页.

95. 辞海(上) / 夏征农 主编. — 上海: 上海辞书出版社, 1999. — 2036 页.
96. 辞源 / 商务印书馆编辑部. — 北京: 商务印书馆, 1998. — 286 页.
97. 多义词, 同义词, 反义词 / 北京师范大学中文系编写组 编. — 北京: 北京人民出版社, 1972. — 40 页.
98. 符淮青. 现代汉语词汇. — 北京: 北京大学出版社, 1985. — 258 页.
99. 符淮青. 汉语词汇学史. — 北京: 安徽教育出版社, 1996. — 419 页.
100. 葛本仪. 汉语词汇研究. — 济南: 山东教育出版社, 1985. — 185 页.
101. 葛本仪. 现代汉语词汇学. — 济南: 山东人民出版社, 2004. — 300 页.
102. 郭良夫. 词汇. — 北京: 商务印书馆, 2000. — 110 页.
103. 郭振华. 简明汉语语法. — 北京: 华语教学出版社, 2000. — 244 页.
104. 韩陈其. 汉语词汇论稿. — 南京: 江苏古籍出版社, 2002. — 517 页.
105. 汉语语汇学 / 温端政 著. — 北京: 商务印书馆, 2005. — 451 页.
106. 汉语语音教程 / 曹文 编者. — 北京: 北京语言大学出版社, 2004.
107. 汉语语音教程 基础篇 / 何平 主编. — 北京: 北京大学出版社, 2007.
108. 何九盈, 蒋绍禹. 古汉语词汇讲话. — 北京: 北京出版社, 1980.
109. 胡明扬. 语言与语言学. — 武汉: 湖北教育出版社, 1985. — 249 页.
110. 胡裕树. 现代汉语. — 上海: 上海教育出版社, 1996. — 561 页.
111. 黄伯荣. 现代汉语. 上册. — 北京: 高等教育出版社, 2000. — 333 页.
112. 黄伯荣. 现代汉语. 下册. — 北京: 高等教育出版社, 2000. — 309 页.
113. 蒋绍禹. 古汉语词汇纲要. — 北京: 北京大学出版社, 1989.
114. 李德津, 程美珍. 外国人实用汉语语法. — 北京: 北京语言学院出版社, 1998. — 742 页.
115. 临定. 现代汉语动词. — 北京: 中国社会科学出版社, 1990. — 212 页.
116. 刘叔新. 词汇学和词典学问题研究(论文集). — 天津: 天津人民出版社, 1984. — 233 页.
117. 刘叔新. 汉语描写词汇学. — 北京: 商务印书馆, 2000. — 385 页.
118. 刘叔新, 周荐. 同义词语和反义词语. — 北京: 商务印书馆, 2000. — 145 页.
119. 刘月华. 汉语语法论集. — 北京: 现代出版社, 1989. — 359 页.

120. 刘月华. 实用现代汉语语法. – 北京: 外语教学与研究出版社, 1986. – 627 页.
121. 罗世洪. 现代汉语词汇. – 兰州: 甘肃人民出版社, 1984. – 146 页.
122. 潘允中. 汉语词汇史概要. – 上海: 上海古籍出版社, 1989. – 182 页.
123. 普通话语音与发声 / 林鸿编著. – 杭州: 浙江大学出版社, 2005.
124. 苏新春. 当代中国词汇学. – 广州: 广东教育出版社, 1995. – 269 页.
125. 王德春. 词汇学研究. – 济南: 山东教育出版社, 1983. – 330 页.
126. 王力. 中国现代语法. – 北京: 商务印书馆, 1985. – 403 页.
127. 王力. 汉语语法史. – 北京: 商务印书馆, 1989.
128. 汪丽炎. 汉语修辞. – 上海: 上海大学出版社, 1998.
129. 武占坤, 王勤. 现代汉语词汇概要. – 呼和浩特: 内蒙古人民出版社, 1983. – 481 页.
130. 现代汉语词汇研究 / 曹炜 著. – 北京: 北京大学出版社, 2004. – 301 页.
131. 现代汉语语法修辞 / 邢福义, 汪国胜 主编. – 北京: 高等教育出版社, 2008.
132. 邢福义. 汉语语法学. – 长春: 东北师范大学出版社, 1997. – 488 页.
133. 邢福义. 汉语语法三百问. – 北京: 商务印书馆, 2002.
134. 徐国庆. 现代汉语词汇系统论. – 北京: 北京大学出版社, 1999. – 306 页.
135. 许威汉. 二十世纪的汉语词汇学. – 太原: 书海出版社, 2000. – 672 页.
136. 杨书忠. 多义词同义词反义词. – 北京: 北京出版社, 1983. – 96 页.
137. 姚亚平. 当代中国修辞学. – 广州, 1996.
138. 赵元任. 国语罗马字的研究 / 赵元任语言学论文集. – 北京: 商务印书馆, 2002. – 页 37-90.
139. 周国光. 现代汉语词汇学导论. – 广州: 广东高等教育出版社, 2004. – 264 页.
140. 周荐. 义词语的研究. – 天津: 天津人民出版社, 1991. – 131 页.
141. 朱德熙. 语法讲义. – 北京: 商务印书馆, 2000. – 231 页.